

Правен анонс

България транспонира Директивата за обезщетения за вреди, претърпени от нарушения на правото на конкуренцията

В сила от
7 януари 2018

бул. "Мария Луиза" № 9-11,
Етаж 4
София 1000, България

www.tbk.bg
law.office@tbk.bg

Правна бележка: Настоящият материал е представен само с информационна цел и не съдържа изчерпателен анализ на поставените теми. Преди да предприемете (или да не предприемете) действия във връзка с тази информация, следва да потърсите специализиран правен съвет. Авторите не носят отговорност за вреди или пропуснати ползи от действия или бездействия, основани на този материал.

След значително закъснение, на 3 януари 2018 г. в "Държавен вестник" бе обнародван Законът за изменение и допълнение ("**Законът за изменение и допълнение**") на Закона за защита на конкуренцията ("**ЗЗК**"). Законът за изменение и допълнение има за цел да транспонира Директива 2014/104/ЕС относно някои правила за уреждане на искове за обезщетение за вреди по националното право за нарушения на разпоредбите на правото на държавите членки и на Европейския съюз в областта на конкуренцията от 26 ноември 2014 г. ("**Директивата**"). Крайният срок за транспониране на Директивата от страна на държавите-членки на ЕС беше 27 декември 2016 г. България забави транспонирането с повече от година.

Ключови реформи

Презумпция за вина, презумпция за претърпени вреди

Директивата намира приложение при нарушения на чл. 101 и чл. 102 от ДФЕС и съответстващите им разпоредби в българския ЗЗК - чл. 15 и чл. 21. Така Законът за изменение обхваща както забранените споразумения, така и злоупотребата с господстващо положение.

Обикновено за претърпените вреди от на нарушения на конкурентното право, най-трудната задача е да докажат извършеното нарушение. Доказването ще се улесни от въвеждането на необорима презумпция за вина на нарушителя, когато такава вина е установена с решения на Европейската комисия или на българския орган за защита на конкуренцията. Решенията на органите за защита на конкуренцията на други държави-членки ще имат само доказателствена функция спрямо нарушението. Логично за производствата, започнати без съществуващо решение на Европейската комисия или на българския орган за защита на конкуренцията, горната презумпция няма да се прилага. Следователно, претърпените вреди от нарушения на правото на конкуренцията, отново ще бъдат поставени пред трудност да докажат субективния елемент на нарушението.

По отношение на обективния елемент на нарушението - нанесените вреди, Законът за изменение и допълнение приема, че съществува оборима презумпция за възникнали вреди в резултат от картел. Законът за изменение и допълнение не въвежда критерии за това кога презумпцията е оборена. Такива критерии следва да бъдат предложени от държавните съдилища. Това вероятно не е най-добрият подход, тъй като разбирането на съдилищата за такива критерии на доказване може да бъде различно.

Извън приложното поле на Директивата остава специфичното за българското законодателство нарушение - злоупотреба с по-силна позиция при договаряне. Все пак искове, произтичащи от такова нарушение, ще бъдат обхванати от чл. 105 от Закона за изменение. Следва да се има предвид, че правилата за събиране на доказателства, произтичащи от Директивата и транспонирани в Закона за изменение, няма да се прилагат за вземания, произтичащи от злоупотреба с по-добра позиция при договаряне.

Давностен срок, компетентни съдилища, процедурни правила

Законът за изменение и допълнение предвижда солидарна отговорност, когато нарушението на конкурентното право е извършено от няколко дружества. Давностният срок при отговорността за вреди, претърпени в резултат на нарушаване на правото на конкуренцията е 5 години. Особеност е, че давността започва да тече от деня на преустановяване на нарушението, при условие че ищецът знае или може да се предполага, че знае за поведението, което представлява нарушение на правото на конкуренцията, причинените му вреди и нарушителя.

Що се отнася до компетентността за разглеждане на исковете за обезщетение за вреди, те ще бъдат разглеждани от гражданските / търговските съдилища. По отношение на местната компетентност, Закона за изменение и допълнение приема общата местна подсъдност по българския Граждански процесуален кодекс - по постоянния адрес / седалището на ответника. Компетентните държавни съдилища ще могат да разпоредят на страните или на трети лица да представят доказателства при поискване от страните в производството, както и доказателствата,

събрани и представени в рамките на производството пред Европейската комисия и българската Комисия за защита на конкуренцията.

Влизане в сила

Законът за изменение и допълнение ще влезе в сила на 7 януари 2018 г., т.е. 3 дни след обнародването му в "Държавен вестник". Въпреки това, производствата за обезщетение за вреди, образувани до 26 декември 2014 г., ще бъдат приключени по досегашния ред.

Лица за контакт

Венелин Димитров
venelin.dimitrov@tbk.bg

Елеонора Матеина
eleonora.mateina@tbk.bg